
Onderzoeksagenda 2015

RekenKamer
MAASTRICHT

Onderzoeksagenda Rekenkamer Maastricht 2015 en verder

De Rekenkamer Maastricht wil de controlerende functie van de gemeenteraad ondersteunen en ook voor de inwoners zichtbaar maken wat er terechtkomt van de beleidsvoornemens van de gemeente Maastricht. De rekenkamer onderzoekt daartoe of het gevoerde beleid doelmatig en doeltreffend was en soms of het gevoerde beleid rechtmatig was. De rekenkamer doet onderzoek en rapporteert daarover. De rekenkamer publiceert jaarlijks een agenda van geplande onderzoeksonderwerpen.

Hoe komt de onderzoeksagenda tot stand?

De rekenkamer houdt een lijst bij van mogelijke onderzoeksthema's voor het komende jaar (de zogenaamde long list). Thema's kunnen voortkomen uit de politieke actualiteit, suggesties van de gemeenteraad en burgers en vanuit verworven inzichten binnen de rekenkamer zelf. Bij de uiteindelijke keuzes houdt de rekenkamer rekening met maatschappelijk en financieel belang, actualiteit, spreiding over de beleidsterreinen en uiteraard met de Verordening op de Rekenkamer Maastricht.

Elk jaar stelt de rekenkamer haar onderzoeksagenda vast, na overleg met de gemeenteraad. Normaal gesproken gebeurt dat in december van het voorgaande jaar. In 2014 heeft de Maastrichtse gemeenteraad haar werkwijze en vergaderstructuur ingrijpend veranderd, wat heeft geleid tot een tijdelijke onderbreking van het reguliere overleg tussen raad en rekenkamer. In februari 2015 heeft de rekenkamer mede daarom overleg gevoerd met de fractievoorzitters in de gemeenteraad, en onder meer op grond van dat overleg de onderzoeksagenda voor 2015 alsnog opgesteld.

Onderzoeken 2015

In de eerste maanden van 2015 is onderzoekscapaciteit van de rekenkamer nodig voor de afronding van twee in 2014 gestarte onderzoeken:

1. Onderzoek reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen: de Nota van Bevindingen van dit onderzoek wordt momenteel afgerond. Nadat deze is voorgelegd voor een feitencheck door het ambtelijk apparaat zal het rapport voor een bestuurlijke reactie aan het college van B&W worden voorgelegd. Het definitieve rapport zal naar verwachting in de maand mei aan de gemeenteraad worden aangeboden.
2. Governance van gemeentelijke samenwerkingsverbanden: dit onderzoek heeft vertraging ondervonden door een noodzakelijk geachte verandering van aanpak. De raad is hierover in maart 2015 per brief geïnformeerd. Doel is om met de aangepaste aanpak in de zomer van 2015 het rapport op te leveren.

Naast deze twee onderzoeken zullen in 2015 in ieder geval twee van de volgende onderwerpen worden onderzocht:

Risico-analyse sociaal domein

In de voorbereiding van de Onderzoeksagenda voor 2014 sprak de Rekenkamer Maastricht het voornemen uit om aansluiting te zoeken bij een landelijk onderzoek door de Algemene Rekenkamer naar de invoering

van de Participatiewet. De Algemene Rekenkamer was van plan om in 2014 onderzoek op te starten in samenwerking met een aantal gemeenten en lokale rekenkamers naar de vraag hoe er verantwoording kan worden afgelegd over prestaties, effecten en uitgaven van de Participatiewet, zowel lokaal als landelijk. Op grond van vooronderzoek in 2014 heeft de Algemene Rekenkamer echter besloten om dit onderzoek niet als zodanig uit te voeren. In plaats daarvan is voor de periode 2015-2018 een lange termijn-monitoringsonderzoek in twaalf gemeenten opgezet voor het brede sociale domein (dus niet alleen de Participatiewet). Maastricht maakt geen deel uit van de geselecteerde gemeenten. De rekenkamer zal wel nauwlettend volgen of het analytisch kader geschikt is om (deels) ook in Maastricht toe te passen.

Om deze reden heeft de Rekenkamer Maastricht besloten om zelf onderzoek te doen naar de ontwikkelingen in het sociale domein. De drie decentralisaties van taken op het terrein van jeugdhulp (Jeugdwet), participatie (Participatiewet) en ondersteuning (Wmo) leiden tot een forse taakuitbreiding voor de gemeente. De uitdaging voor gemeenten wordt nog groter doordat de decentralisaties gepaard gaan met bezuinigingen, die voor alle gemeenten oplopen tot € 450 miljoen in 2017 op een totaal budget van circa € 3,9 mld.

De risico's die gemeenten lopen zijn divers. Zo zijn cijfers over gebruik van (jeugd)zorg en welzijn in de afgelopen jaren en daaraan verbonden kosten niet volledig en niet altijd even betrouwbaar, wat gevolgen kan hebben voor de inkoop. Het zal daarnaast lastig zijn om de verwachte besparingen door inzet op preventie en vroegsignalering op korte termijn te realiseren. En door die preventie en vroegsignalering zal bovendien mogelijk extra vraag naar (jeugd)zorg en welzijn worden uitgelokt, waardoor een 'boeggolf-effect' kan optreden. Verder zullen er de komende tijd grote investeringen in onder meer ICT, personeel, administratieve processen en huisvesting nodig zijn.

De rekenkamer wil onderzoeken of de gemeente de risico's die met deze ontwikkelingen gepaard gaan voldoende onderkent, en of zij voldoende maatregelen neemt om risico's te verminderen en/of te beheersen.

Informatiebeleid

De Rekenkamer Maastricht wil in 2015 onderzoek doen naar het gemeentelijk beleid ten aanzien van informatie en ICT. Overwogen wordt om dat onderzoek te richten op één of meer van de volgende aspecten:

1. Toegankelijkheid gemeentelijke beleidsinformatie (rekenkamerbrief)

De rekenkamer wil een quick scan uitvoeren naar de toegankelijkheid van de gemeentelijke beleids- en raadsinformatie. De beschikbaarheid en toegankelijkheid van deze informatie is van belang voor burgers, bedrijven en andere maatschappelijke partijen in de stad. Als onderzoeksorgaan is de rekenkamer ook gebruiker van deze informatie, en de eigen ervaringen, aangevuld met beschikbare benchmarkgegevens, zullen leidend zijn bij het uitvoeren van deze quick scan. Het resultaat zal een beknopte rekenkamerbrief zijn met praktische aanbevelingen op welke terreinen en eventueel op welke wijze de toegankelijkheid (verder) kan worden verbeterd.

2. Bescherming persoonsgegevens

Binnen de gemeente wordt veel met privacy-gevoelige (persoons)informatie gewerkt. Recent is ook de Wet Bescherming Persoonsgegevens aangescherpt. Op grond van deze wet mag de gemeente niet zonder meer persoonsgegevens verzamelen en verwerken, moet zij passende technische en organisatorische maatregelen treffen om de gegevens te beschermen en moet zij in veel gevallen de registratie van persoonsgegevens melden. Met dit onderzoek wil de rekenkamer vaststellen of binnen de gemeente ten aanzien van het werken met persoonsgegevens in voldoende mate aan gestelde (wettelijke) eisen wordt voldaan.

3. Het ICT-veiligheidsbeleid van de gemeente Maastricht

Met dit onderzoek wil de rekenkamer vaststellen of de gemeente de ICT-risico's in voldoende mate onderkent en beheerst. In het onderzoek zal moeten worden vastgesteld hoe het ICT-veiligheidsbeleid eruitziet, of op basis van systematisch in kaart gebrachte ICT-risico's de noodzakelijke *controls* worden gedefinieerd en toegepast en of het gemeentelijke ICT-veiligheidsbeleid in opzet en werking aan een gangbare standaard voldoet. De rekenkamer zal in het onderzoek zoveel mogelijk gebruik maken van in de gemeente beschikbare ICT-scans. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling met dit onderzoek op de stoel van de (ICT-)auditor te gaan zitten en zelf inhoudelijk onderzoek naar de stand van de ICT-veiligheid uitvoeren.

Economisch beleid

Maastricht heeft haar visie op het economisch beleid in 2013 vastgelegd in het visiedocument 'Made in Maastricht - Economische Visie 2020'. Daarbij is tevens de economische agenda op hoofdlijnen weergegeven en zijn doelstellingen geformuleerd op de volgende aandachtsgebieden: Algemeen, Internationale kenniseconomie, Cultuur & economie, en Bezoek-, werk en ontmoetingsstad.

Doel van het onderzoek is vast te stellen in hoeverre en op welke wijze de economische visie is omgezet in beleid en of de doelstellingen zoals geformuleerd in de economische visie bijdragen aan dynamiek, diversiteit en duurzaamheid, de drie hoofdthema's van gemeentelijk economisch beleid. Daarbij hoort ook de vraag hoe de uitvoering van het beleid verloopt en in hoeverre de doelstellingen van het economisch beleid worden bereikt.

Sportbeleid en sportparken

Voor de inwoners van Maastricht is de beschikbaarheid van sportvoorzieningen een relevant thema. De afgelopen jaren heeft de gemeente nieuw beleid voor de clustering van sportvoorzieningen in gemeentelijke sportparken vastgesteld en ten uitvoer gebracht. De rekenkamer overweegt om in 2015 onderzoek te doen naar de vraag hoe dat beleid heeft uitgedaakt.

Tot slot

Mocht u vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze onderzoeksagenda, dan hoort de Rekenkamer Maastricht dat graag.

Naast de programmering van de onderzoeken zoals hierboven genoemd wil de rekenkamer graag enige ruimte houden om flexibel te kunnen reageren op een verzoek vanuit de gemeenteraad of inwoners om een onderzoek in te stellen. Ook daartoe nodigen wij eenieder graag uit.

Deze onderzoeksagenda wordt door de Rekenkamer Maastricht ter kennisneming aangeboden aan de gemeenteraad, het college van B&W en de gemeentesecretaris.

Maastricht, 26 maart 2015.